

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
2	มาตรการ การให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. กระทรวงศึกษาธิการ 2. ทบวงมหาวิทยาลัย 3. กระทรวงสาธารณสุข 4. กระทรวงมหาดไทย 5. กระทรวงกลาโหม 6. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 7. องค์การศาสนา 8. องค์การเอกชน 9. ภาคประชาชน (ชุมชน) 10. องค์การธุรกิจเอกชน - (สภาอุตสาหกรรมไทย) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน)	1. กำหนดเวลาที่ต้องมีการบรรจุในหลักสูตร ชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น 2. สัดส่วนประชากรอายุ 30-59 ปีที่มีความรู้ ด้านวงจรชีวิต กระบวนการชราและความรู้ ด้านการเตรียมตัว (ที่กำหนด) 3. สัดส่วนประชากรอายุ 30-59 ปีที่ได้ปฏิบัติใน การเตรียมตัวด้านต่างๆ (รายได้, สุขภาพ, ที่อยู่ อาศัย)	ภายใน 5 ปี 30 % 50%		70%	100%
2.1	ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยตั้งแต่เด็ก ให้มีหลักสูตรวิชา การดูแลสุขภาพและพฤติกรรมอนามัย						
2.2	ส่งเสริมและจัดบริการการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งการ ศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัยเพื่อความเข้าใจชีวิตและการพัฒนาการในแต่ละวัย และเพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสม						
2.3	รณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความจำเป็นของการเตรียมการ เข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ						
2.4	เตรียมการสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุให้มีความรู้ที่ถูกต้อง ในทุกเรื่องที่จำเป็น (pre-retirement program)						

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
3	มาตรการ การปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ	1. กระทรวงศึกษาธิการ 2. ทบวงมหาวิทยาลัย 3. กระทรวงมหาดไทย 4. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 5. กระทรวงสาธารณสุข 6. สำนักนายกรัฐมนตรี 7. องค์การศาสนา 8. ภาคประชาชน 9. องค์การเอกชน 10. องค์การธุรกิจเอกชน 11. องค์การวิจัยแห่งชาติ 12. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (สภาวิจัยแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDRI.) - (กรมประชาสัมพันธ์) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย)	1. สัดส่วนทัศนคติทางบวกต่อผู้สูงอายุในประชากรอายุ 7-59 ปี	←	ไม่น้อยกว่า 90 %	→	
3.1	ส่งเสริมให้ประชาชนทุกวัยเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดูแลรับผิดชอบครอบครัว ผู้สูงอายุและชุมชน						
3.2	จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาด้านอาชีวศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาล						
3.3	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับคนทุกวัย โดยดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา						
3.4	รณรงค์ให้สังคมมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ						

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
I	มาตรการ ส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น	1. กระทรวงสาธารณสุข 2. กระทรวงศึกษาธิการ 3. ทบวงมหาวิทยาลัย 4. กระทรวงมหาดไทย 5. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 6. กระทรวงคมนาคม 7. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8. สำนักนายกรัฐมนตรี 9. องค์การเอกชน 10. องค์กรธุรกิจเอกชน 11. ภาคประชาชน (ชุมชน) - (กรมประชาสัมพันธ์) - (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน) - (สภาวิชาชีพไทย) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย)	1. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรม สุขภาพที่พึงประสงค์ในขณะนั้น	20%	30%	40%	50%
1.1	จัดบริการการอบรมในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม แก่ผู้สูงอายุ						
1.2	จัดบริการให้คำปรึกษาทั่วไปในสถานบริการทางสุขภาพ ของรัฐและเอกชน						
1.3	ดำเนินการให้มีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง						

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
2	มาตรการ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ	1. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 2. กระทรวงสาธารณสุข 3. กระทรวงมหาดไทย 4. กระทรวงศึกษาธิการ 5. สำนักงานกฤษฎามนตรี 6. องค์กรเอกชน 7. องค์กรธุรกิจเอกชน 8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (การกีฬาแห่งประเทศไทย)	1. สัดส่วนชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมครั้งสุดท้ายในระย 3 เดือนที่ผ่านมา 2. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุและร่วมกิจกรรมในระย 3 เดือนที่ผ่านมา	30%	50%	70%	90%
2.1	ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย			20%	30%	40%	50%
2.2	สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ						

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
4	มาตรการ สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ	1. สำนักทะเบียน 2. กระทรวงโยธาธิการ 3. ทบวงมหาดไทย 4. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 5. กระทรวงมหาดไทย 6. กระทรวงสาธารณสุข 7. องค์การเอกชน 8. องค์การธุรกิจเอกชน 9. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (กรุงเทพมหานคร) - (กรมการพัฒนาชุมชน)	1. สัดส่วนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา	50%	60%	70%	80%
4.1	ประกาศเกียรติคุณผู้สูงอายุที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม						
4.2	ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุและให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆในสังคม						

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
5	มาตรการ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ	1. สำนักงานรัฐมนตรี 2. กระทรวงมหาดไทย 3. กระทรวงศึกษาธิการ 4. ทบวงมหาวิทยาลัย 5. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 6. กระทรวงสาธารณสุข 7. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 8. กระทรวงกลาโหม 9. กระทรวงคมนาคม 10. กระทรวงอุตสาหกรรม 11. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 12. รัฐวิสาหกิจ(ด้านสื่อ) 13. องค์การเอกชน 14. องค์การธุรกิจเอกชน 15. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (กรมประชาสัมพันธ์) - (องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย) - (กรมไปรษณีย์โทรเลข) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย)	1. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ได้รับข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้สูงอายุผ่านสื่อในระยะ 1 เดือนที่ผ่านมา	25%	50%	70%	80%
5.1	ส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ						
5.2	ส่งเสริมการผลิตและการเข้าถึงสื่อและข่าวสารที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้สูงอายุ						
5.3	ดำเนินการให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง						

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
6	มาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย	1. กระทรวงมหาดไทย 2. การเคหะแห่งชาติ 3. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 4. กระทรวงศึกษาธิการ 5. กระทรวงการคลัง 6. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 7. กระทรวงคมนาคม 8. องค์การธุรกิจเอกชน 9. องค์การเอกชน 10. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (กรุงเทพมหานคร) - (ธนาคารอาคารสงเคราะห์) - (สภากาชาดไทย) - (กรมโยธาธิการ)	1. กำหนดเวลาที่จะต้องมีมาตรฐาน โดย 2. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพ ได้มาตรฐาน	ภายใน 5 ปี	← มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง →		
6.1	กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับสถานสงเคราะห์คนชราและหน่วยงานที่ให้บริการด้านที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุไม่ว่าของรัฐหรือเอกชน และหน่วยงานของเอกชนที่ให้บริการด้านนี้ต้องได้รับอนุญาตจัดตั้งและจดทะเบียนกับทางราชการ						
6.2	สนับสนุนให้องค์กรทั้งภาครัฐ ชุมชนและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและจัดบริการด้านที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ						
6.3	กำหนดมาตรการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัย การปรับปรุงที่อยู่อาศัย และระบบสาธารณสุขปึกสำหรับผู้สูงอายุ						

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
1	มาตรการ คุ้มครองด้านรายได้	1. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	1. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอและไม่ได้รับสวัสดิการรายได้ คือผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ	30%	20%	10%	0%
1.1	จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ	2. กระทรวงการคลัง 3. กระทรวงมหาดไทย 4. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5. องค์กรเอกชน 6. ภาคประชาชน (ชุมชน)					
1.2	ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ	7. องค์กรธุรกิจเอกชน 8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) - (สำนักงานประกันสังคม) - (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	2. สัดส่วนครอบคลุมประชากรสูงอายุของหลักประกันขามชราภาพ	10%	20%	30%	50%
			3. สัดส่วนครอบคลุมหมู่บ้านของกองทุนในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ	20%	30%	40%	50%

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
2	มาตรการ หลักประกันด้านสุขภาพ	1. กระทรวงสาธารณสุข 2. กระทรวงพาณิชย์ 3. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 4. องค์การเอกชน 5. องค์การธุรกิจเอกชน - (สำนักงานประกันสังคม)	1. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่ใช้ระบบประกันสุขภาพในการเจ็บป่วยครั้งสุดท้าย	ไม่น้อยกว่า 80%	ไม่น้อยกว่า 85%	ไม่น้อยกว่า 90%	ไม่น้อยกว่า 95%
2.1	พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพเพื่อผู้สูงอายุทุกคน						

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
3	มาตรการ ด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	1. กระทรวงการคลัง 2. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 3. กระทรวงสาธารณสุข 4. กระทรวงศึกษาธิการ 5. ทบวงมหาวิทยาลัย	1. กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ		ภายใน 10 ปี		
3.1	ลดหย่อนภาษีรายได้ให้แก่บุตรซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู ผู้สูงอายุที่เป็นบุพการีและไม่มีเงินได้รวมทั้งไม่ได้รับผลประโยชน์อื่นใดมาก่อน	6. กระทรวงมหาดไทย 7. สำนักนายกรัฐมนตรี	1. กำหนดเวลาที่ต้องมีกฎหมายและแนวปฏิบัติ	ภายใน 5 ปี			
3.2	เร่งรัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองและ พิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ	8. กระทรวงยุติธรรม 9. องค์การเอกชน	1. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่อยู่กับครอบครัว	← ไม่ต่ำกว่า 90 % →			
3.3	ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและ ต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต	10. ภาวประชาชน 11. องค์การศาสนา 12. องค์การวิจัยแห่งชาติ 13. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น					
3.3.1	รณรงค์ให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ	14. องค์การธุรกิจเอกชน - (สภาวิจัยแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDRI.) - (กรมประชาสัมพันธ์) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน ผู้สูงอายุแห่งชาติ)					
3.3.2	ส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ	- (สภาวิชาชีพแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDRI.) - (กรมประชาสัมพันธ์) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน ผู้สูงอายุแห่งชาติ)					
3.3.3	ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแล ผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เกี่ยวกับการบริการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์	- (สภาวิชาชีพแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDRI.) - (กรมประชาสัมพันธ์) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน ผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สภาวิชาชีพแห่งชาติ) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ ไทย) - (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)	1. สัดส่วนผู้ดูแลที่มีความรู้ในการดูแล (โภชนาการ, การแก้ไขปัญหาเวลาเจ็บป่วย เฉียบพลัน) ต่อผู้ดูแลทั้งหมดของผู้สูงอายุที่ ออกจากบ้านไม่ได้	ไม่น้อย กว่า 20%	ไม่น้อย กว่า 40%	ไม่น้อย กว่า 60%	ไม่น้อย กว่า 80%

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
4	มาตรการ ระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน	1. กระทรวงมหาดไทย					
4.1	ปรับปรุงบริการสาธารณะทุกระบบให้สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตและติดต่อสัมพันธ์กับสังคม กลุ่ม และ บุคคล	2. กระทรวงคมนาคม 3. กระทรวงการคลัง 4. กระทรวงสาธารณสุข					
4.1.1	ลดราคาค่าโดยสารระบบขนส่งสาธารณะและระบบขนส่งมวลชนแก่ผู้สูงอายุ	5. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 6. สำนักงาน เขตรัฐมนตรี	1. กำหนดเวลาให้แก่งมีการดำเนินการ	ภายใน 5 ปี			
4.1.2	ปรับปรุงบริการระบบขนส่งสาธารณะให้สะดวกเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	7. องค์การเอกชน 8. องค์การธุรกิจเอกชน	1. กำหนดเวลาให้แก่งมีการดำเนินการ	ภายใน 5 ปี			
4.1.3	จัดทำมาตรฐานสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคาร ห้องสุขา	9. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ บริษัทขนส่ง	1. กำหนดเวลาให้แก่งมีการดำเนินการ	ภายใน 5 ปี			
4.1.4	จัดตั้งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคาร ห้องสุขา	จำกัด การรถไฟแห่งประเทศไทย) - (สำนักงานงบประมาณ) - (การกีฬาแห่งประเทศไทย) - (กรุงเทพมหานคร) - (กรมโยธาธิการ) - (การเคหะแห่งชาติ)	1. สัดส่วนการปรากฏของการจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ได้แก่ ทางเดิน บันได และห้องสุขาในสถานที่ต่อไปนี้ - โรงพยาบาลรัฐ / เอกชน - ศาลากลางจังหวัด / กทม. - ที่ว่าการอำเภอ / เขต - ห้างสรรพสินค้า / ศูนย์การค้า - สวนสาธารณะ - สถานีขนส่ง / สนามบิน / สถานีรถไฟ	100 % 50% 50% 50% 50% 100%	100%		
4.1.5	จัดทำมาตรฐานสวนสาธารณะและสนามกีฬาสำหรับการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ		1. กำหนดเวลาให้แก่งมีการดำเนินการ	ภายใน 5 ปี			

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
4.1.6	จัดให้มีสวนสาธารณะและสนามกีฬาสำหรับการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	(รวมอยู่ในข้อ 4.1 ทั้งหมด)	1. จำนวนสวนสาธารณะ / สนามกีฬาต่อประชากร 1 แสนคนในเขตเมืองทั่วประเทศ ตามมาตรฐานสากล				ภายใน 20 ปี
4.2	จัดตั้งและพัฒนาบริการทางสุขภาพและทางสังคมในชุมชนที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุดโดยเน้นบริการถึงบ้าน และมีการสอดคล้องประสานกันระหว่างบริการทางสุขภาพและทางสังคม โดยควรครอบคลุมบริการดังต่อไปนี้	1. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 2. กระทรวงสาธารณสุข 3. กระทรวงมหาดไทย 4. กระทรวงกลาโหม 5. กระทรวงศึกษาธิการ 6. มหาวิทยาลัย 7. อสม. เอกชน 8. ภาคประชาชน 9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 10. องค์กรธุรกิจเอกชน - (สภาวิชาชีพไทย) - (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย) - (กรุงเทพมหานคร)	1. อัตราการครอบคลุมหมู่บ้าน 2. อัตราการครอบคลุมตำบล 3. จัดส่งผู้สูงอายุที่เคลื่อนที่ภายในห้องไม่ได้ และได้รับการบริการชุมชนภายในระยะเวลา 6 เดือน ต่อผู้สูงอายุที่เคลื่อนที่ไม่ได้ทั้งหมด	25% 50% 20%	50% 100% 40%	75% 60%	100% 80%
4.2.1	ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ (multipurpose senior center)						
4.2.2	ศูนย์กลางวัน (day center)						
4.2.3	บริการเยี่ยมบ้าน (home visit)						
4.2.4	บริการดูแลที่บ้าน (home care)						
4.2.5	บริการสุขภาพที่บ้าน (home health care)						
4.2.6	บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล						
4.2.7	ส่งเสริมการจัดตั้งระบบเฝ้าระวัง เกื้อกูล และดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน						
4.2.8	สนับสนุนระบบอาสาสมัคร						
4.2.9	สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุและอาสาสมัครผู้ดูแล						

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
4.3	ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา องค์กรเอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์มีส่วนร่วมในการดูแลจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ โดยกระบวนการประชาคม	1. กระทรวงมหาดไทย 2. กระทรวงศึกษาธิการ 3. กระทรวงสาธารณสุข 4. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	1. สัดส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มี การจัดงบประมาณและ/หรือกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ	50%	100%		
4.3.1	ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	5. สำนักนายกรัฐมนตรี 6. องค์กรเอกชน	2. สัดส่วนขององค์กรทางศาสนาที่มีการจัดงบประมาณ และ/หรือกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ	50%	100%		
4.3.2	ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนที่ดำเนินการจัดบริการและสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ	7. องค์กรศาสนา 8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3. สัดส่วนขององค์กรเอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีการจัดงบประมาณ และ/หรือ กิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ	50%	100%		
4.3.3	ส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจและดูแลจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ	9. องค์กรธุรกิจเอกชน 10.ภาคประชาชน (ชุมชน)					
4.4	กำหนดให้เอกชนจัดบริการด้านสุขภาพและสังคมให้แก่ผู้สูงอายุที่สามารถซื้อบริการได้ โดยมีการดูแลและกำกับมาตรฐานและกำกับการที่เป็นธรรมร่วมด้วย	- (สภากาชาดไทย) - (กรุงเทพมหานคร) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน)	1. กำหนดมาตรการกำหนด 2. กำหนดมาตรฐานการบริการ 3. กำหนดเวลาที่จะต้องมีการทบทวน กำกับและการทำมาตรฐานสถานบริการ	ภายใน 5 ปี			
4.5	จัดบริการแพทย์ทางเลือก เช่น แพทย์แผนไทย ฯลฯ เพื่อเป็นทางเลือกในการดูแลรักษาปัญหาสุขภาพ		1. กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ	ภายใน 5 ปี			
4.6	จัดตั้งคลินิกผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยสูงอายุและสถานบริการสุขภาพหรือวังสำหรับผู้สูงอายุที่เพียงพอแก่การให้บริการ และสามารถรองรับปัญหาในผู้สูงอายุ		1. สัดส่วนการมีคลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาลของรัฐที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 60 เตียงขึ้นไป 2. สัดส่วนการมีเตียงผู้ป่วยสูงอายุในโรงพยาบาลของรัฐที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 240 เตียงขึ้นไป	100 %	20%	50%	100%

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ ระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
1.	มาตรการ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ	1. สำนักนายกรัฐมนตรี - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน ผู้สูงอายุแห่งชาติ) 2. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 3. กระทรวงสาธารณสุข 4. กระทรวงมหาดไทย 5. กระทรวงศึกษาธิการ 6. องค์การเอกชน	1. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.) มีหน่วยงานที่มีศักยภาพรองรับการดำเนินการโดยมีบุคลากรและงบประมาณที่เพียงพอ	ภายใน 2 ปี			
1.1	ส่งเสริมให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติมีศักยภาพในการดำเนินการให้แผนผู้สูงอายุแห่งชาติได้รับการนำไปปฏิบัติ และเป็นสื่อกลางในการประสานงานกิจการและการดำเนินการต่างๆทั้งระหว่างองค์กรต่างๆภายในประเทศและต่างประเทศ						
1.2	คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ ดำเนินการให้มีการพัฒนาและปรับปรุงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	7. องค์กรธุรกิจเอกชน 8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. ดำเนินการให้มีการพัฒนาปรับปรุงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2	← ไม่เกินทุก 5 ปี →			
1.3	จัดให้มีเครือข่ายการบริหารและพัฒนาผู้สูงอายุขึ้นในระดับตำบลและหมู่บ้านเชื่อมโยงกับคณะกรรมการระดับชาติ		1. จัดให้มีจำนวนองค์กรที่มีเครือข่าย		ภายใน 10 ปี		

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
2.	มาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ	1. สำนักงานรัฐมนตรี 2. ทบวงมหาวิทยาลัย					
2.1	ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตหรือฝึกอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ทั้งในระดับวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ดูแลทั่วไป อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	3. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 4. กระทรวงสาธารณสุข 5. องค์การวิจัยแห่งชาติ	1. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการผลิตหรือฝึกอบรมในแต่ละปี	←	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง		→
2.2	กำหนดแผนการผลิตบุคลากรด้านผู้สูงอายุให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของประเทศและดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง	6. องค์การเอกชน 7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (กรุงเทพมหานคร) - (สภาวิจัยแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDRI.) - (สภากาชาดไทย) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย)	1. มีการติดตาม และกำหนดแผนการผลิตบุคลากรด้านผู้สูงอายุ	←	ดำเนินการภายใน 5 ปี และต่อเนื่อง		→

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การประพวด และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
				5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
1	มาตรการ สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ	1. สำนักงานรัฐมนตรี 2. ทบวงมหาวิทยาลัย 3. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 4. กระทรวงสาธารณสุข 5. องค์การวิจัยแห่งชาติ 6. องค์การเอกชน 7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - (กรุงเทพมหานคร) - (สภาวิจัยแห่งชาติ, สกว., สวรส., TDR.) - (สภาวิชาชีพไทย) - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน (ผู้สูงอายุแห่งชาติ) - (สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย)	1. จำนวนและ/หรืองบประมาณของการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ	← เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง →			
2	มาตรการ สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการ และการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม						
3	มาตรการ ดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	1. สำนักงานรัฐมนตรี - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ)	1. จัดทำมาตรฐานของกระบวนการประเมินเพื่อการติดตามผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 อย่างต่อเนื่อง 2. มีการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ทั้งในระดับชาติและระดับหน่วยงาน	← เริ่มต้นทันทีและทำต่อเนื่องทุกปี →			
4	มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัยตลอดเวลา	1. สำนักงานรัฐมนตรี - (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ)	1. มีรายงานข้อมูลที่สำคัญทุกปี 2. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล ซึ่งรวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการสืบหาเครือข่ายแหล่งข้อมูลและข้อมูลที่สำคัญ 3. มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ	← เริ่มต้นทันทีและทำต่อเนื่องทุกปี →			

ภาคผนวก ง

เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดครั้งที่ 2

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2
และการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนา นโยบายและแผน

**Program Monitoring of the 2nd National Long-Term Plan for the Elderly in Thailand
and the Data Synthesis for Policy and Plan Development**

โดย

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารการประชุมระดมความคิดครั้งที่ 2

11 ตุลาคม 2547

ณ ห้องเชียงแสน โรงแรมนารายณ์

ดัชนีชี้วัด ข้อมูลและแหล่งข้อมูล หน่วยงานที่รับผิดชอบ ตามรายการ
ของแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564)

หมายเหตุ ดัชนีที่ขีดเส้นใต้ คือ ดัชนีเพิ่มเติมที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
1.	มาตรการหลักประกันรายได้เพื่อวัยสูงอายุ	กระทรวงการคลัง - กรมบัญชีกลาง - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ - สำนักแผนภาษี กรมสรรพากร กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	1.อัตราครอบคลุมการประกันยามชราภาพในประชากรอายุ 30-59 ปี (ทั้งที่เข้าโครงการแต่ยังไม่ได้สิทธิ์และที่ได้สิทธิ์แล้ว) <i>(ดัชนีที่ 1)</i> 2.อัตรารายได้ทดแทนเฉลี่ยเมื่อเกษียณอายุในกลุ่มที่มีหลักประกัน <i>(ดัชนีที่ 2)</i>	- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) - กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ - กองทุนประกันสังคม - กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่/และครู โรงเรียนเอกชน - ยากในการรวบรวมข้อมูล	**ควรเพิ่ม กรมบัญชีกลาง
1.1	ขยายหลักประกันชราภาพให้ครอบคลุมบุคคลทั่วไป				
1.2	ส่งเสริมการออมตั้งแต่วัยทำงาน		1.เงินออมต่อรายได้ต่อหัว <i>(ดัชนีที่ 3)</i> 2. เงินออมทั้งระบบต่อ GDP <i>(ดัชนีที่ 4)</i> 3.จำนวนบุคคลและเงินออมทั้งหมดของ Provident fund <i>(ดัชนีที่ 5)</i>	-การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) **มีเฉพาะถามเรื่องหนี้สิน** - ธนาคารแห่งประเทศไทย -สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) - กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ - กองทุนประกันสังคม - กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่/และครู โรงเรียนเอกชน	
1.3	ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออมสำหรับวัยสูงอายุ	- สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงพาณิชย์ - กรมการประกันภัย	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ <i>(ดัชนีที่ 6)</i>	- เบี้ยประกันชีวิต - การฝากเงินออมทรัพย์ประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว เช่น สิ้นเกษียณ ฯลฯ - ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	**ควรรวมดัชนีที่ 3 และ 4 เป็นดัชนีเดียวกัน ** ดัชนีที่ 3 แยกหญิงชาย ** ควรเพิ่มกองทุนรวมหุ้นระยะยาว LTF และ RMF ** กองทุนประกันสังคมไม่เกี่ยว

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้าน สาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
2.	มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต				
2.1	ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยตั้งแต่วัยเด็ก ให้มีหลักสูตรวิชาการดูแลสุขภาพและพฤติกรรมอนามัย	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการบรรจุในหลักสูตรชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น <i>(ดัชนีที่ 7)</i> 2. สัดส่วนประชากรอายุ 30-59 ปี ที่มีความรู้ด้านวงจรชีวิต กระบวนการชราและความรู้ด้านการเตรียมตัว (ที่กำหนด) <i>(ดัชนีที่ 8)</i> 3. สัดส่วนประชากรอายุ 30-59 ปี ที่ได้ปฏิบัติในการเตรียมตัวด้านต่างๆ (รายได้, สุขภาพ, ที่อยู่อาศัย) <i>(ดัชนีที่ 9)</i>	- กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - กรมการศึกษานอกโรงเรียน - ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง - ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	**ดัชนีที่ 7 อยู่ในจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนสารการเรียนรู้ สุขภาพอนามัย ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะไปจัดการกับหลักสูตรกันเอง ** ดัชนีที่ 8 แยกหญิงชาย ** ดัชนีที่ 9 แยกหญิงชาย
2.2	ส่งเสริมและจัดบริการการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อความเข้าใจชีวิตและพัฒนาการในแต่ละวัยและเพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสม				
2.3	รณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความจำเป็นของการเตรียมการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ				
2.4	เตรียมการสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุให้มีความรู้ที่ถูกต้องในทุกเรื่องที่จำเป็น (pre-retirement program)	กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงศึกษาธิการ สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอก โรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนัก ส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สภาขาดไทย สำนักงานอาสาขาด			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
3.	มาตรการ การปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ				
3.1	ส่งเสริมให้ประชาชนทุกวัยเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดูแลรับผิดชอบครอบครัวผู้สูงอายุและชุมชน	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักสถิติพยากรณ์	1.สัดส่วนทัศนคติทางบวกต่อผู้สูงอายุในประชากรอายุ 7-59 ปี (<i>ดัชนีที่ 10</i>)	- ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	**ดัชนีที่ 10 แยกหญิงชาย ** มหาวิทยาลัยน่าจะเข้ามามีส่วน ** การมองคุณค่าของตนเอง (ผู้สูงอายุ) ** บางที่ทัศนคติอาจไม่ได้ไปกับการปฏิบัติ
3.2	จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยโดยเริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาล	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	2.จำนวนหลักสูตรเกี่ยวกับผู้สูงอายุทั้งระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา		
3.3	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับคนทุกวัย โดยดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	3.จำนวน โครงการกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุและประชากรต่างวัยในแต่ละปีการศึกษา		
3.4	รณรงค์ให้สังคมมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ	กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	4.จำนวน โครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุต่อปี		

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศสำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สมาคมพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย			

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
1.	มาตรการ ส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันดูแลตนเองเบื้องต้น				
1.1	จัดบริการการอบรมในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1.สัดส่วนประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในขณะนั้น (<i>ดัชนีที่ 11</i>)	-มาตรฐานผู้สูงอายุมีสุขภาพอนามัยที่พึงประสงค์ (กรมอนามัย) 1. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ 2. มีพื้นที่ใช้งานอย่างน้อย 20 ชี 3. มีดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ 4. สามารถช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่นได้ตามอัธยาศัย - ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	**ดัชนีที่ 11 แยกหญิงชาย **เสนอสัดส่วนประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมเสี่ยง
1.2	จัดบริการให้คำปรึกษาทั่วไปในสถานบริการทางสุขภาพของรัฐและเอกชน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		**ข้อ 2 อาจใช้ฟันปลอมก็ได้ ข้อ 3 อาจต้องปรับเกณฑ์ เพราะเป็นเกณฑ์ปกติ	
1.3	ดำเนินการให้มีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	ค่านักบริการสวัสดิการสังคม ค่านักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ค่านักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ค่านักส่งเสริมสถาบันครอบครัว ค่านักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ค่านักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย ค่านักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ค่านักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม ค่านักส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	2.จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการอบรมในหลักสูตรต่างๆต่อปี 3.จำนวนโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนที่มีส่วนบริการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 4.จำนวนรายการเพื่อผู้สูงอายุของสถานีโทรทัศน์ต่างๆต่อปี 5.จำนวนรายการวิทยุเพื่อผู้สูงอายุต่อปี ** E_u หรือ อายุเฉลี่ยที่ช่วยตัวเองได้ ** อัตราการให้บริการด้านสุขภาพ	- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (รายการของกรมประชาสัมพันธ์)	**ควรแยกหญิงชาย

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา - สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สภาขาขาดไทย สำนักงานอาสาขาด			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
2.	มาตรการ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ				
2.1	ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสื่อดิจิทัล - สำนักสื่อดิจิทัลและสังคม	1.สัดส่วนชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมครั้งสุดท้ายในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา (ดัชนีที่ 12)	- กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข - สภาผู้สูงอายุ - กทม.	** เพิ่มดัชนี ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรมที่มีกิจกรรมทุกเดือน (กระทรวงสาธารณสุข) ** ดัชนีที่ 13 ควรแยกหญิงชาย
2.2	สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	2.สัดส่วนประชากรสูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุและร่วมกิจกรรมในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา (ดัชนีที่ 13) <u>3.สัดส่วนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนต่อผู้สูงอายุในชุมชน</u>		** ควรแยกหญิงชาย

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศสำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
3.	มาตรการ ส่งเสริมด้านการงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ				
3.1	ส่งเสริมการทำงานทั้งเต็มเวลาและไม่เต็มเวลาทั้งในระบบและนอกระบบ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม	1. สัดส่วนผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานแต่ไม่มีงานทำต่อผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน (ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานแต่ไม่มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงานอยู่) (อัตราการทำงานในผู้สูงอายุ) (ดัชนีที่ 14)	- การสำรวจแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ	
3.2	ส่งเสริมการฝึกอาชีพและจัดหางานให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถ	- สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว			
3.3	ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้ โดยให้ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมด้วย	- สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงพาณิชย์ - กรมการประกันภัย กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	2. สัดส่วนหมู่บ้านที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเสริมรายได้ที่มีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมในขณะนั้น (ดัชนีที่ 15) 3. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่พึงพอใจสถานะการเงินของตนเอง (ดัชนีที่ 16) <u>4. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีงานที่มีรายได้ต่อจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด</u> <u>5. จำนวนการอบรมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุต่อปี</u> <u>6. จำนวนผู้สูงอายุที่เข้ารับการอบรมฝึกอาชีพต่อปี</u>	- ส่งแบบสอบถามให้ อบต. - ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	

**ควรแยกหญิงชาย

** ควรแยกหญิงชาย

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.	มาตรการ สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ				
4.1	ประกาศเกียรติคุณผู้สูงอายุที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	1.สัดส่วนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนในระยะ 1 ปี ที่ผ่านมา (ดัชนีที่ 17)	- กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข - สภาผู้สูงอายุ - กทม.	**ดัชนีที่ 17 ควรแยกหญิงชาย
4.2	ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุและให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆในสังคม	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	2.จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณจาก โครงการต่างๆ แต่ละปีต่อผู้ได้รับรางวัลทั้งหมด 3.จำนวนผู้สูงอายุที่ร่วมโครงการคลังสมองในแต่ละปี	- กรมการพัฒนาชุมชน	** ควรใช้สัดส่วนแทนจำนวน **ควรแยกหญิงชาย

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศสำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - กองส่งเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย - กองสังคมสงเคราะห์ - ศูนย์อำนวยการเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
6.	มาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย				
6.1	กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับสถานสงเคราะห์คนชราและหน่วยงานที่ให้บริการด้านที่พักอาศัย แก่ผู้สูงอายุไม่ว่าของรัฐหรือเอกชน และหน่วยงานของเอกชนที่ให้บริการด้านนี้ต้องได้รับอนุญาตจัดตั้งและจดทะเบียนกับทางราชการ	กระทรวงการคลัง - กรมบัญชีกลาง - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ - สำนักแผนภาษี กรมสรรพากร	1. กำหนดเวลาที่จะต้องมีการมาตรฐาน (ดัชนีที่ 19)	- มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ (การเคหะแห่งชาติ) 1. พื้นบ้าน 2. ทางเดินและบันได 3. ห้องน้ำ	
6.2	สนับสนุนให้องค์กรทั้งภาครัฐ ชุมชนและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและจัดบริการด้านที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	2. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพได้มาตรฐาน (ดัชนีที่ 20)	- ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	
6.3	กำหนดมาตรการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัย การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและระบบสาธารณูปโภคสำหรับผู้สูงอายุ	กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	3. <u>จำนวนบ้าน/โครงการที่ที่พักอาศัยที่สร้างสำหรับผู้สูงอายุ</u>		

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร - กองสังคมสงเคราะห์ - ศูนย์อำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สภาชาดไทย สำนักงานอาสาชาด			

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
1.	มาตรการ คัดกรองด้านรายได้				
1.1	จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่ มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ	กระทรวงการคลัง - กรมบัญชีกลาง - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ - สำนักแผนภาษี กรมสรรพากร	1. สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอและไม่ได้รับสวัสดิการรายได้ ต่อผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ (ดัชนีที่ 21)	- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พ.ม. **หน่วยงานจังหวัด - สำนักสวัสดิการสังคม กทม. - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง	**ดัชนีที่ 21 ควรแยกหญิงชาย
1.2	ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถานครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	2. สัดส่วนครอบคลุมประชากรสูงอายุของหลักประกันยามชราภาพ (ดัชนีที่ 22) 3. สัดส่วนครอบคลุมนู๋บ้านของกองทุนในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ (ดัชนีที่ 23) <u>4. ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการช่วยเหลือด้านรายได้และแหล่งพักพิง</u> <u>5. จำนวนกองทุนผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในแต่ละปี</u>	- สำนักงานประกันสังคม **เฉพาะคนทำงานเท่านั้น น่าจะเป็น กรมประชาสัมพันธ์ (เดิม) มากกว่า - สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน - สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ	**ควรแยกหญิงชาย

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
2.	มาตรการ หลักประกันด้านสุขภาพ				
2.1	พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพเพื่อผู้สูงอายุทุกคน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงพาณิชย์ - กรมการประกันภัย กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ	1. สัดส่วนประชากรสูงอายุที่ใช้ระบบประกันสุขภาพในการเจ็บป่วยครั้งสุดท้าย (<i>ดัชนีที่ 24</i>) <u>2. สัดส่วนผู้เกษียณอายุราชการที่ขอรับบำเหน็จบำนาญแต่ละปีต่อผู้สูงอายุทั้งหมด</u>	- สำนักงานหลักประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข - กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง - ทะเบียนราษฎร	**ดัชนีที่ 24 ควรแยกหญิงชาย **เพิ่ม กรมบัญชีกลาง ** เป็นดัชนีที่ขาดความชัดเจน

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
3.	มาตรการ ด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง				
3.1	ลดหย่อนภาษีรายได้ให้แก่บุตรซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู ผู้สูงอายุที่เป็นบุพการีและไม่มีเงินได้รวมทั้งไม่ได้รับผลประโยชน์อื่นใดมาก่อน	กระทรวงการคลัง - กรมบัญชีกลาง - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 25)		ดำเนินการแล้ว พรบ.ผู้สูงอายุพ.ศ.2546
3.2	เร่งรัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักแผนภาษี กรมสรรพากร	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีกฎหมายและแนวปฏิบัติ (ดัชนีที่ 26)		ดำเนินการแล้ว พรบ.ผู้สูงอายุพ.ศ.2546
3.3	ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิตโดย	- สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	1.สัดส่วนประชากรสูงอายุที่อยู่กับครอบครัว (ดัชนีที่ 27)	- ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง **ในระดับประเทศ	**ดัชนีที่ 27 ควรแยกหญิงชาย
3.3.1	รณรงค์ให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม	<u>2.สัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว</u> <u>3.จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับรางวัลในแต่ละปี</u> <u>4.จำนวนกิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมคุณค่าและค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับ</u> <u>ผู้สูงอายุ</u> <u>5.สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ติดต่อสัมพันธ์กับลูกหลานอย่างสม่ำเสมอ</u>	- ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง - สماعคคลังปัญญาอาวุโส	**ควรแยกหญิงชาย
3.3.2	ส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ	- สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและ		- ทำสำรวจเฉพาะเรื่อง	**ควรแยกหญิงชาย
3.3.3	ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวและชุมชนให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุเกี่ยวกับบริการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์	พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม	1.สัดส่วนผู้ดูแลที่มีความรู้ในการดูแล (โภชนาการ,การแก้ไขปัญหาลมหายใจป่วยเฉียบพลัน) ต่อผู้ดูแลทั้งหมดของผู้สูงอายุที่ออกจากบ้านไม่ได้ (ดัชนีที่ 28)	- สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ - มหาวิทยาลัย	** ขอเปลี่ยนแปลง “ผู้ดูแล” ในดัชนีที่ 28 เป็น “สมาชิกในครอบครัวและชุมชน” ** เพิ่ม PCU ,สถานีอนามัย ** ทำวิจัยกลุ่มที่นอนติดเตียง

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		-ส่วนส่งเสริมการจัดการด้าน สาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักคณะ กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอก โรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนัก ส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สมาคมพุดชาวิทยาและเวช ศาสตร์ผู้สูงอายุไทย สภากาชาดไทย	<u>2.จำนวนโครงการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ ต่อปี</u> <u>3.จำนวนบุคคลที่เข้ารับการอบรมเป็น ผู้ดูแลผู้สูงอายุต่อปี</u>	- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.	มาตรการ ระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน				
4.1	ปรับปรุงบริการสาธารณะทุกระบบให้สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตและติดต่อสัมพันธ์กับสังคม กลุ่ม และบุคคล โดย	กระทรวงการคลัง - กรมบัญชีกลาง - กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 29)	- นโยบายรัฐบาล	
4.1.1	ลดราคาค่าโดยสารระบบขนส่งสาธารณะและระบบขนส่งมวลชนแก่ผู้สูงอายุ	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์			
4.1.2	ปรับปรุงบริการระบบขนส่งสาธารณะให้สะดวกเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	- สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม - สำนักแผนภาษี กรมสรรพากร	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 30)	- นโยบายรัฐบาล	
4.1.3	จัดทำมาตรฐานสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคาร ห้องสุขา	กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 31)	- นโยบายรัฐบาล	
4.1.4	จัดตั้งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคาร ห้องสุขา	- สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้าน สาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนัก ส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์	1.สัดส่วนการปรากฏของการจัด อุปกรณ์อำนวยความสะดวก ได้แก่ ทางเดิน บันได และห้องสุขาใน สถานที่ต่อไปนี้ (ดัชนีที่ 32) - โรงพยาบาลรัฐ/เอกชน - ศาลากลางจังหวัด/กทม. - ที่ว่าการอำเภอ/เขต - ห้างสรรพสินค้า/ศูนย์การค้า - สวนสาธารณะ - สถานีขนส่ง/สนามบิน/สถานีรถไฟ	- อาจบังคับใช้สำหรับอาคารใหม่	
4.1.5	จัดทำมาตรฐานสวนสาธารณะและสนามกีฬาสำหรับการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ	กรุงเทพมหานคร - กองสังคมสงเคราะห์	1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 33)	- การกีฬาแห่งประเทศไทย - เทศบาล / กทม.	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.1.6	จัดให้มีสวนสาธารณะและสนามกีฬาสำหรับการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	ศูนย์อำนวยการเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ	1.จำนวนสวนสาธารณะ/สนามกีฬาต่อประชากร 1 แสนคนในเขตเมืองทั่วประเทศตามมาตรฐานสากล (ดัชนีที่ 34)	- นโยบายรัฐบาล ?	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.2	จัดตั้งและพัฒนาบริการทางสุขภาพและทางสังคมในชุมชนที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุดโดยเน้นบริการถึงบ้าน และมีการสอดคล้องประสานกันระหว่างบริการทางสุขภาพและทางสังคม โดยควรครอบคลุมบริการดังต่อไปนี้	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ -สำนักบริการสวัสดิการสังคม -สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว -สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว -สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ -สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย -สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน -สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม -ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	1. อัตราครอบคลุมหมู่บ้าน (ดัชนีที่ 35)	- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	**ขอเพิ่ม กระทรวงสาธารณสุข(สถานีอนามัย) - กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - ยากในการรวบรวมข้อมูล ** ดัชนีที่ 37 หมายถึงอะไร ?? ** อาจใช้เป็น ผู้สูงอายุที่ตกเกณฑ์ ADL ต่อการได้รับบริการ จะได้ข้อมูลนี้จาก อบต. PCU หรือสถานีนามัย
4.2.1	ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ (multipurpose senior center)		2. อัตราครอบคลุมตำบล (ดัชนีที่ 36)		
4.2.2	ศูนย์กลางวัน (day center)		3. สัดส่วนผู้สูงอายุที่เคลื่อนที่ภายในห้องไม่ได้ และได้รับการบริการชุมชนภายในเวลา 6 เดือน ต่อผู้สูงอายุที่เคลื่อนที่ไม่ได้ทั้งหมด (ดัชนีที่ 37)		
4.2.3	บริการเยี่ยมบ้าน (home visit)		4. สัดส่วนของอบต. ที่มีโครงการบริการเพื่อผู้สูงอายุต่อจำนวน อบต. ทั้งหมด		
4.2.4	บริการดูแลที่บ้าน (home care)		5. จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับบริการต่างๆที่บ้าน		
4.2.5	บริการสุขภาพที่บ้าน (home health care)		6. สัดส่วนผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในชุมชนต่อผู้สูงอายุทั้งหมดในชุมชน		
4.2.6	บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล				
4.2.7	ส่งเสริมการจัดตั้งระบบเฝ้าระวัง เกื้อกูล และดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน				
4.2.8	สนับสนุนระบบอาสาสมัคร				
4.2.9	สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุและอาสาสมัครผู้ดูแล				

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		-กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน -กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ -สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน -สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต -กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย -สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย - กองสังคมสงเคราะห์ -ศูนย์อำนวยการเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย สภากาชาดไทย			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.3	ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา องค์กรเอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์มีส่วนร่วมในการดูแลจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ โดยกระบวนการประชาคม	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	1. สัดส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจัดงบประมาณและ/หรือกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ (ดัชนีที่ 38)	- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น - อบต.	**ขอเพิ่ม มูลนิธิต่าง ๆ สมาคมจีน เป็นต้น
4.3.1	ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักบริการสวัสดิการสังคม - สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	2. สัดส่วนขององค์กรทางศาสนาที่มีการจัดงบประมาณและ/หรือกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ (ดัชนีที่ 39)	- สำนักพุทธศาสนา ? - คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย - คณะกรรมการกลางคริสเตียนแห่งประเทศไทย - สภาสังคมสงเคราะห์	
4.3.2	ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนที่ดำเนินการจัดบริการและสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ	- สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ	<u>จำนวนองค์กรภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนในการดูแลผู้สูงอายุ</u>	- สภาผู้สูงอายุ - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ - สภาสตรีแห่งชาติ - องค์กรระหว่างประเทศ	
4.3.3	ส่งเสริมให้องค์กรศาสนามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจและดูแลจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ	- สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - สำนักส่งเสริมและพัฒนา	3. สัดส่วนขององค์กรเอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีการจัดงบประมาณและ/หรือกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ (ดัชนีที่ 40)		
4.4	กำหนดให้เอกชนจัดบริการด้านสุขภาพและสังคมให้แก่ผู้สูงอายุที่สามารถซื้อบริการได้ โดยมีการดูแลและกำกับมาตรฐานและค่าบริการที่เป็นธรรมร่วมด้วย	ศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม - ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม	1. กำหนดมาตรการกำหนด (ดัชนีที่ 41) 2. กำหนดมาตรฐานการบริการ (ดัชนีที่ 42) 3. กำหนดเวลาที่จะต้องมียกเพื่อการควบคุมกำกับและการทำมาตรฐานสถานบริการ (ดัชนีที่ 43)	- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.5	จัดบริการแพทย์ทางเลือก เช่น แพทย์แผนไทย ฯลฯ เพื่อเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย	กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	1. กำหนดเวลาที่ต้องมีการดำเนินการ (ดัชนีที่ 44)	- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข	
4.6	จัดตั้งคลินิกผู้สูงอายุ หอผู้ป่วยสูงอายุและสถานบริการสุขภาพเรื้อรังสำหรับผู้สูงอายุที่เพียงพอแก่การให้บริการและสามารถรองรับปัญหาในผู้สูงอายุ	กระทรวงศึกษาธิการ - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงสาธารณสุข - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร - กองสังคมสงเคราะห์ - ศูนย์อำนวยการเด็ก สตรีผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สภากาชาดไทย	1. สัดส่วนการมีคลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาลของรัฐที่มีจำนวนเตียงตั้งแต่ 60 เตียงขึ้นไป (ดัชนีที่ 45) 2. สัดส่วนการมีหอผู้ป่วยสูงอายุในโรงพยาบาลของรัฐที่มีจำนวนเตียงตั้งแต่ 240 เตียงขึ้นไป (ดัชนีที่ 46)	- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	** โรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขมีแล้ว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
1..	มาตรการ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ				
1.1	ส่งเสริมให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติมีศักยภาพในการดำเนินการให้แผนผู้สูงอายุแห่งชาติได้รับการนำไปปฏิบัติ และเป็นสื่อกลางในการประสานงานกิจการและการดำเนินการต่างๆ ทั้งระหว่างองค์กรต่างๆ ภายในประเทศและต่างประเทศ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ -สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ -สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	1.คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.) มีหน่วยงานที่มีศักยภาพรองรับการดำเนินการโดยมีบุคลากรและงบประมาณที่เพียงพอ (ดัชนีที่ 47)	- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ - กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข	** เพิ่ม กสผ.
1.2	คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ ดำเนินการให้มีการพัฒนาและปรับปรุงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงมหาดไทย -สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน	1.ดำเนินการให้มีการพัฒนาปรับปรุงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (ดัชนีที่ 48)	- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ พม. -คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.)	
1.3	จัดให้มีเครือข่ายการบริหารและพัฒนาผู้สูงอายุขึ้นในระดับตำบลและหมู่บ้านเชื่อมโยงกับคณะกรรมการระดับชาติ	- สำนักส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม -ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน -กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ - สำนักงานประกันสังคม	1.จัดให้มีจำนวนองค์กรที่มีเครือข่าย (ดัชนีที่ 49)	- ขาดในการรวบรวมข้อมูล	** บางมาตรการอาจใช้ดัชนีที่ซ้อนกันได้

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มกิจการพิเศษ - สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ			

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
2.	มาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ				
2.1	ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตหรือฝึกอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ทั้งในระดับวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญ และผู้ดูแลทั่วไป อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ - สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	1.จำนวนบุคลากรที่ได้รับการผลิตหรือฝึกอบรมในแต่ละปี <i>(ดัชนีที่ 50)</i>	-กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข - กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข - คณะแพทยศาสตร์และวิทยาลัยพยาบาล - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	** เพิ่ม ศูนย์ฝึกอบรมและปฐมนิเทศ สภาวิชาชีพ (เคยทำหลักสูตร care giver ให้กับกระทรวงแรงงาน หลักสูตรพัฒนาฝีมือแรงงาน)
2.2	กำหนดแผนการผลิตบุคลากรด้านผู้สูงอายุให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ และดำเนินการติดตามอย่างต่อเนื่อง	พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงสาธารณสุข - กรมสุขภาพจิต - กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์	1.มีการติดตามและกำหนดแผนการผลิตบุคลากรด้านผู้สูงอายุ <i>(ดัชนีที่ 51)</i> <u>2.จำนวนแผนงาน โครงการอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุ</u>	- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ พม. - กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กรุงเทพมหานคร - สำนักงานมัย - กองสังคมสงเคราะห์ - ศูนย์อำนวยการเด็กสตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมพัฒนาวิทยาและ เวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย สภากาชาดไทย สำนักงานอาสา กาชาด			

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การประมวล และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
1.	มาตรการ สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัย ดำเนินการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่ จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการ บริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร - สำนักสถิติพยากรณ์ -สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม	1.จำนวนและ/หรืองบประมาณของการ ศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ (ดัชนีที่ 52) <u>2.จำนวนนักวิจัยที่ทำงานวิจัยด้าน ผู้สูงอายุ</u> <u>3.จำนวนแผนงาน/โครงการวิจัยด้าน ผู้สูงอายุ</u> <u>4.จัดทำระบบฐานข้อมูลขององค์กร ต่างๆ</u>	- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ - สกว. - สภาวิจัยแห่งชาติ - สวรส. - TDRI - สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน - สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข - มหาวิทยาลัย	
2.	มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้าน ผู้สูงอายุโดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนด นโยบายการพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ -สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ ผู้สูงอายุ -สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิตักย์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส	คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงาน - กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน -กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน -กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงสาธารณสุข -กรมสุขภาพจิต -กลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ สำนัก ส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย -สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์		

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
		กรุงเทพมหานคร - สำนักอนามัย - กองสังคมสงเคราะห์ - ศูนย์อำนวยการเด็กสตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สมาคมพญาพิทยาและเวช ศาสตร์ผู้สูงอายุไทย สภาวิชาชีพไทย สำนักงานอาสาสมัคร			
3.	มาตรการ ดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการ ดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่าง ต่อเนื่อง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	1. จัดทำมาตรฐานของกระบวนการ ประเมินเพื่อการติดตามผลการ ดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 อย่างต่อเนื่อง (ดัชนีที่ 53) 2. มีการดำเนินการให้มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามแผน ผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ทั้งใน ระดับชาติและระดับหน่วยงาน (ดัชนีที่ 54)	- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ พม. - หน่วยงานกลาง ?	

ลำดับ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	ดัชนีชี้วัด	ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	หมายเหตุ
4.	มาตรการ พัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัยตลอดเวลา	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ -สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ - สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	1. มีรายงานข้อมูลที่สำคัญทุกปี (ดัชนีที่ 55) 2. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล ซึ่งรวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการสืบหาเครือข่ายแหล่งข้อมูลและข้อมูลที่สำคัญ (ดัชนีที่ 56) 3. มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (ดัชนีที่ 57)	-สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ พม. -สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ พม. - ทะเบียนราษฎร - กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานสถิติแห่งชาติ - มหาวิทยาลัยต่าง ๆ -สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ พม.	